

українських підприємств, частка використання інтелектуальних ресурсів більшістю з них є недостатньою, про що свідчить співвідношення матеріальних та нематеріальних активів у їх балансовій вартості. У зв'язку з цим корисним є досвід США, Великобританії та інших країн, де пріоритетом є ефективне інвестування у розвиток людського капіталу.

Дослідження основ інтелектуального потенціалу з позицій економічної науки в сучасних умовах показує, що людський капітал є базовим та системотворчим елементом інтелектуального капіталу. Це означає необхідність подальшого розвитку людського капіталу: безперервного навчання персоналу, підвищення його кваліфікації, забезпечення участі персоналу в тренінгах, оцінка рівню знань та навичок, планування кар'єри, формування корпоративної культури. Управління розвитком людського капіталу повинно передбачати процес перманентного покращення якості людських ресурсів для підвищення ефективності діяльності підприємства, його конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Захарчин Г.М. Управління знаннями в умовах розвитку цифрової економіки та інтелектуалізації суспільства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Вип. 36. С. 76-80.

Шелудько Л.В., канд. екон. наук, доцент
Титаренко М.Ю., здобувач вищої освіти ступеня бакалавр
Державний біотехнологічний університет, Україна

Сучасна демографічна ситуація в Україні: проблеми та перспективи

Україна стикається з важливими викликами з питань демографії, що визначається різноманітністю проблем та перспектив. За останні десятиліття країна спостерігає зменшення чисельності населення, старіння суспільства та еміграційні тенденції. Ці фактори суттєво впливають на економіку, соціальну сферу та загальний розвиток країни. У цьому контексті, вивчення сучасної демографічної ситуації є ключовим завданням для розробки ефективних стратегій управління населенням та забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку.

Сучасна демографічна ситуація в Україні надзвичайно тривожна, і вона визначається рядом серйозних проблем.

Станом на початок 2023 р. Україна опинилася серед лідерів за темпами скорочення населення в світі і до 2050 року кількість українців може зменшитись до 35 млн. осіб. Україна відноситься до тих європейських країн у якій темпи старіння населення є одними з найвищих (більш як п'ята частина населення старша за 60 років і ця частка, за прогнозами, зросте до 36% до 2050 року). [1].

В Україні за шість місяців 2023 року народилося 96 тисяч 755 дітей – це на 28% менше порівняно з відповідним періодом 2021 року, коли народилося 135 тисяч 79 дітей. І це менше, ніж у відповідний період минулого року [2].

Після початку повномасштабної війни прогнози вчених щодо чисельності населення України зсунулися: цифри, які прогнозували на 2050 рік, цілком ймовірно, можуть стати реальністю вже в найближчі десять років. Так, в Інституті демографії та соціальних досліджень припускають, що чисельність населення країни до 2030 року може становити від 24 до 32 мільйонів осіб (у межах кордонів на січень 2022-го) [3].

Перспективи сучасної демографічної ситуації в Україні вимагають комплексного та дбайливого підходу для забезпечення сталого розвитку та вдосконалення якості життя населення. Для того, щоб подолати проблему скорочення чисельності населення, необхідно здійснити:

- Налагодження ефективних програм та заходів, спрямованих на підвищення рівня народжуваності, може допомогти збалансувати демографічну ситуацію. Підтримка молодих сімей, надання соціальних та економічних ініціатив для батьківства можуть стимулювати бажання матерів та батьків розширювати родини.

- Розробка політики, що сприяє збереженню та привертанню талановитого молодого населення, може скоригувати негативні тенденції еміграції. Створення сприятливого середовища для освіти, розвитку кар'єри та підприємництва може зменшити відтік людських ресурсів.

- Забезпечення відповідної медичної та соціальної підтримки для літнього населення, а також розвиток системи пенсійного забезпечення, що враховує зростання частки людей старше 60 років, є важливими аспектами. Створення умов для активної участі літнього населення в суспільному житті та ринку праці також може бути перспективним напрямком.

- Залучення молоді до освіти та інновацій може стати джерелом економічного розвитку. Розвиток сучасної системи освіти, підтримка досліджень та розвитку інновацій можуть призвести до створення нових робочих місць та підвищення конкурентоспроможності країни.

Якщо не вживати ефективних заходів для вирішення сучасних демографічних викликів в Україні, це може мати серйозні наслідки для країни в подальшому, що навіть вже спостерігається на даному етапі розвитку. Зменшення населення та старіння суспільства можуть впливати на економічний зріст та конкурентоспроможність України. Зменшення робочої сили та великий відсоток пенсіонерів можуть призвести до зменшення виробничого потенціалу та обтяжити систему соціального забезпечення. Зменшення чисельності населення може стати причиною дефіциту робочої сили в різних галузях, що може викликати проблеми в освіті, охороні здоров'я та інших соціальних сферах. Старіння населення може також призвести до зростання потреб у медичній допомозі та соціальних послугах. Негативна демографічна динаміка може призвести до відтоку талановитого молодого населення в пошуках кращих умов життя та кар'єрних можливостей в інших країнах.

Отже, сучасна демографічна ситуація в Україні визначається серйозними проблемами, такими як зменшення населення, старіння суспільства та еміграція. Важливо розробити та впроваджувати комплексні стратегії, спрямовані на стимулювання народжуваності, підтримку сімей, а також привертання та

утримання молодого населення в країні. Лише через систематичні заходи можна досягти позитивних змін у демографічній динаміці та забезпечити стає соціально-економічне зростання України.

Список використаних джерел: 1. Герлах І., Українець Л. Демографічна ситуація в Україні на сучасному етапі: виклики та загрози. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-83> (дата звернення: 07.12.2023). 2. Як скоротилася народжуваність в Україні з початку великої війни. *Слово і Діло*. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/07/31/povyna/suspilstvo/yak-skorotylasya-narodzhuvanist-ukrayini-pochatku-velykoyi-vijny-dani-opendatabot> (дата звернення: 07.12.2023). 3. 52 мільйони не буде: які прогнози щодо скорочення чисельності населення України. *Слово і Діло*. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/09/29/infografika/suspilstvo/52-miljony-ne-bude-yaki-prohnozy-shhodo-skorochennya-chyselnosti-naselennya-> (дата звернення: 07.12.2023)

Яцун А.Г., доктор філософії
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Україна

Регулювання ринку продукції равликівництва в умовах глобалізаційних процесів

Розвиток сучасних технологій займає особливе місце в системі регулювання ринками та виробничих процесах. З кожним роком людство неперервно розробляє та втілює в життя нові інформаційні доробки, які в свою чергу змінюють процеси виробництва в різних галузях, зокрема і сільському господарстві. Технологічний процес виробництва продукції різного типу в рази пришвидшується, потребує меншої кількості людського ресурсу та відповідає стандартам якості. Проте технологічний прогрес впливає не тільки на процеси виробництва, а і на комунікації, логістику та взаємозв'язок між країнами світу. Глобалізація включають в себе різного типу альянси, в числі яких і торговельні відносини країн-виробників та споживачів даного виду продукції. Галузь геліцекультури являється прикладом таких стосунків та партнерських угод.

Попит на продукцію равликівництва постійно зростає по всьому світу, в тому числі і в Україні. У зв'язку з цим даний ринок постійно розвивається, відповідаючи потребам людства. Більшість країн світу, які являються лідерами по кількості споживання равликів, імпортують майже всю продукцію. До прикладу Іспанія, імпортує 90-95 % равликів з усієї внутрішньої пропозиції. Це свідчить про маленькі потужності виробництва продукції равликівництва у даній країні, проте це не впливає на економіку в цілому. Також Китай основну кількість продукції завозить з інших країн. Тому Україна прагне до нарощення власних потужностей виробництва, задля задоволення потреб людства та власного прогресу.